

Klasa: UP/I 034-03/2014-01/009
Urbroj: 580-10/76-2015-122
Zagreb, 21. svibanj 2015.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 30. točke 2. i članka 31. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/09 i 80/13) te članka 46. stavka 5. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj: 47/09) u upravnom postupku utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja protiv poduzetnika Hrvatske šume d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2, zastupanog po Ivanu Paveliću, predsjedniku uprave i Mariji Vekić, članici uprave, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća i Denis Matić, dipl. iur., član Vijeća, sa sjednice 21/2015., održane 21. svibnja 2015., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Postupak se obustavlja jer više ne postoje pravne pretpostavke za vođenje postupka.

Obrazloženje

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 19. veljače 2014., sukladno članku 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), inicijativu poduzetnika Abies d.o.o. sa sjedištem u Križevcima, Bukovje Križevačko 148, zastupanog po [...], odvjetniku iz odvjetničkog društva [...], sa sjedištem u Z. (dalje: Abies ili podnositelj inicijative) za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja protiv poduzetnika Hrvatske šume d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2, zastupanog po Ivanu Paveliću, predsjedniku uprave i Mariji Vekić, članici uprave (dalje: Hrvatske šume).

Podnositelj inicijative, u bitnome, navodi kako su Hrvatske šume, donošenjem Zakona o izmjenama zakona o šumama („Narodne novine“, broj: 124/10), preuzele poslove organiziranja i nadzora gospodarenja šumama privatnih šumoposjednika te su u situaciji u kojoj su istovremeno i regulator i poduzetnik koristile to pravo na diskriminirajući način jer su svojom odlukom, protiv koje ne postoji pravno sredstvo, samovoljno i bez ikakvih razloga ukinule tržišno nadmetanje i zatvorile tržište nabave šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma privatnih šumoposjednika na teritoriju Republike Hrvatske, čime su podnositelju inicijative nanijele štetu u iznosu od oko [...] kuna.

Opisano postupanje, kako navodi podnositelj inicijative, trajalo je do donošenja Zakona o izmjenama zakona o poljoprivrednoj savjetodavnoj službi („Narodne novine“, broj: 148/13), a kojim propisom je ponovno regulator odvojen od Hrvatskih šuma.

Slijedom navedenog, poduzetnik Abies smatra kako su Hrvatske šume zlouporabile vladajući položaj na naprijed navedenom tržištu u razdoblju od početka 2011. do dana podnošenja inicijative.

2. Stranka u postupku

2.1. Hrvatske šume

Hrvatske šume pravni su slijednik Hrvatskih šuma, javnog poduzeća za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj, p.o. Zagreb, osnovanog na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Narodne novine“, broj: 41/90), s početkom rada 1. siječnja 1991. Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 7. ožujka 2002. rečeno javno poduzeće preoblikovano je u trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o.

Prema podacima sa službenih internetskih stranica Sudskog registra trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj (sudreg.pravosudje.hr) za Hrvatske šume, Agencija je utvrdila kako je Republika Hrvatska osnivač i jedini član društva.

Hrvatske šume danas su troslojno organizirano trgovačko društvo u vlasništvu države, s Direkcijom u Zagrebu, 16 uprava šuma - podružnica i 171 šumarijom. Iste imaju udjele u 7 povezanih poduzetnika i to: Rasadnik Piket d.o.o. (100%), Ambalaža d.o.o., Lanišće (100%), Šumska biomasa d.o.o. (100%), Kamenolomi Krašić d.o.o. (100%), HŠ Consult d.o.o. (100%), Drvna Galanterija d.o.o. (100%) i Mrzla Draga d.o.o. (22%).

Hrvatske šume registrirane su za obavljanje čitavog niza djelatnosti, a među kojima su za potrebe predmetnog postupka važne sljedeće: biološka obnova šuma, korištenje općekorisnih funkcija šuma, organiziranje nabave šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma i pošumljavanje, uzgoj usjeva, vrtnog i ukrasnog bilja, vođenje evidencije o šumama šumoposjednika i o poslovima iz djelatnosti, predlaganje Ministarstvu odobrenja programa gospodarenja šumoposjednika, predlaganje smjernica gospodarenja i praćenja provedbe programa gospodarenja, za šumoposjednike organiziranje izvođenja šumarskih radova putem licenciranih izvođača ako ih šumoposjednik sam ne obavlja, šumarstvo, sječa drva i usluge povezane s njima, obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, davanje savjeta o gospodarenju šumama te organiziranje stručnih edukacija, radionica i seminara iz područja šumarstva za šumoposjednike.

3. Primijenjeni propisi

Agencija je u ovom predmetu primijenila odredbe ZZTN-a i Uredbe o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta („Narodne novine“, broj: 9/11; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu) te Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj: 47/09; dalje: ZUP), kojim se uređuju pitanja provedbe upravnog postupka pred Agencijom u dijelu koji nije propisan odredbama ZZTN-a, kao posebnog zakona, u smislu članka 35. stavka 1. ZZTN-a i članka 3. stavka 1. ZUP-a.

Također, predmetna materija regulirana je širokim opsegom posebnih propisa, od kojih su za konkretan slučaj bitni sljedeći materijalno-pravni izvori hrvatskog prava:

- Zakon o šumama („Narodne novine“, brojevi: 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13 i 94/14; dalje: ZŠ),
- Zakon o šumskom reprodukcijском materijalu („Narodne novine“, brojevi: 75/09, 61/11, 56/13 i 14/14; dalje: Zakon o šumskom reprodukcijском materijalu ili ZŠRM),

- Zakon o savjetodavnoj službi („Narodne novine“, broj: 50/12),
- Zakon o izmjenama zakona o poljoprivrednoj savjetodavnoj službi („Narodne novine“, broj: 148/13),
- Zakon o priznavanju svojiti šumskog drveća i grmlja („Narodne novine“, brojevi: 113/03 i 33/05),
- Uredba o osnivanju šumarske savjetodavne službe („Narodne novine“, brojevi: 64/06 i 19/10),
- Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnik dobavljača šumskog reprodukcijaskog materijala („Narodne novine“: brojevi: 4/11 i 58/11, dalje: Pravilnik o upisu u upisnik dobavljača),
- Pravilnik o postupku za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika („Narodne novine“, brojevi: 66/06, 25/11 i 22/15; dalje: Pravilnik ili Pravilnik o postupku),
- Pravilnik o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje šumoposjednici mogu izvoditi samostalno („Narodne novine“, brojevi: 66/07 i 4/11),
- Pravilnik o područjima provenijencija svojiti šumskog drveća od gospodarskog značaja („Narodne novine“, broj: 107/08),
- Pravilnik o provenijencijama svojiti šumskog drveća („Narodne novine“, brojevi: 147/11, 96/12 i 115/14; dalje: Pravilnik o provenijencijama),
- Pravilnik o kvaliteti i deklaraciji za šumski reprodukcijaski materijal („Narodne novine“, broj: 68/13),
- Pravilnik o uvjetima i kriterijima za razvrstavanje šumskog reprodukcijaskog materijala u kategorije i kvalitativne razrede, te način njegova deklariranja, označavanja i pakiranja („Narodne novine“, broj: 61/08),
- Pravilnik o načinu utvrđivanja kvalitete sjemena svojiti šumskog drveća („Narodne novine“, broj: 147/11),
- Pravilnik o načinu obračuna, obrascima, posebnom računu i rokovima uplate naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma („Narodne novine“, brojevi: 84/10, 39/12 i 19/15; dalje: Pravilnik o načinu obračuna, obrascima, posebnom računu i rokovima uplate naknade za korištenje OKFŠ).

4. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Kako bi se utvrdile sve činjenične i pravne okolnosti u svrhu utvrđivanja ima li u konkretnom slučaju uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, sukladno odredbi članka 39. ZZTN-a, a u svezi s člankom 13. ZZTN-a, odnosno je li u predmetnoj upravnoj stvari riječ o zlouporabi vladajućeg položaja od strane Hrvatskih šuma, Agencija je, na temelju odredbe članka 32. točke 1. a) i b) ZZTN-a, dopisima od 19. ožujka 2014., 16. travnja 2014., 26. svibnja 2014., 9. lipnja 2014. 3. srpnja 2014. i 11. srpnja 2014. zatražila očitovanje, podatke i relevantnu dokumentaciju od: Hrvatskih šuma, 16 (šesnaest) šumarija, Hrvatskog saveza udruga privatnih šumoposjednika, 2 (dva) šumoposjednika, dodatno očitovanje od podnositelja inicijative te stručnu pomoć od Hrvatskog šumarskog instituta.

U razdoblju od 8. travnja 2014. do 30. srpnja 2014. Agencija je zaprimila sljedeća od naprijed navedenih očitovanja.

4.1. Očitovanje Hrvatskih šuma

Hrvatske šume udovoljile su traženom zahtjevu Agencije podnescima zaprimljenim u Agenciji 8. travnja 2014., 18. travnja 2014., 3. srpnja 2014. i 14. srpnja 2014. te su se, u bitnome, očitovale kako slijedi.

Hrvatske šume navode kako uprava Hrvatskih šuma nikada nije donijela odluku da se do daljnijega propisuju i u šume šumoposjednika plasiraju sadnice iz rasadnika Hrvatskih šuma. Nadalje, objašnjavaju kako, sukladno zakonskim i podzakonskim aktima, nisu mogle spriječiti nabavu šumskog reprodukcijanskog materijala od bilo kojeg drugog dobavljača u Republici Hrvatskoj te kako šumoposjednik ostvaruje pravo na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (dalje: OKFŠ ili sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma) za izvršene radove, odnosno nitko ga ne priječi da nabavi sadni materijal gdje on to želi, da ga sam posadi ili uzme poduzetnika za izvršenje radova i podnese zahtjev za isplatu Službi za šume šumoposjednika. U Direkciji Hrvatskih šuma nikad nije zaprimljen upit šumoposjednika o mogućnosti plaćanja sadnog materijala u šumama šumoposjednika koji je nabavljen od drugog dobavljača, kao ni mjesečna situacija koja bi uključivala drugog dobavljača sadnog materijala. Hrvatske šume navode da je tek u ožujku 2014. zaprimljen prvi takav zahtjev te je obrađen po istoj proceduri.

Nadalje, Hrvatske šume navode da tijekom tri i pol godine, koliko se u njima provodio rad sa šumoposjednicima, nitko od šumoposjednika nije uputio žalbu u svezi s isplatom sredstava.

Pri tome, Hrvatske šume naglašavaju kako nemaju javne ovlasti niti mogu odlučivati o raspodjeli javnih sredstava. Sredstva za OKFŠ uplaćuju se na poseban račun Hrvatskih šuma i ista se mogu koristiti samo za financiranje radova propisanih Zakonom, dok sredstva iz naknade za korištenje OKFŠ-a postaju prihod tek u trenutku kada se, kroz plan obnove šuma, ulože u šumu i kada se dokaže njihov namjenski trošak. U odnosu na pitanje hoće li Hrvatske šume sadni materijal proizvesti same ili će sadnice nabavljati od drugih proizvođača sadnog materijala, navode kako je odluka isključivo njihova, međutim posebno ističu kako su zbog važećeg Pravilnika o provenijencijama svojti šumskog drveća („Narodne novine“, broj: 147/11), a i cijena sadnog materijala, potrebe tržišta Hrvatske šume zatvorile već proizvedenim sadnim materijalom iz vlastitih rasadnika.

Vezano za dopis upravitelja šumarije Križevci na koji se poziva podnositelj inicijative, Hrvatske šume navode kako rečenog upravitelja nisu ovlastile da se očituje u njihovo ime te da u opisu nadležnosti poslova tog upravitelja šumarije nema nabave sadnog materijala za šume šumoposjednika, niti radova u šumama šumoposjednika.

Nadalje, Hrvatske šume navode kako sukladno odredbama ZŠ-a ne postoji obveza provođenja javnih natječaja. Slijedom navedenoga, u razdoblju od 2006. do 2010. nije bilo raspisano javno nadmetanje za nabavu sadnog materijala za šume šumoposjednika. Također, Hrvatske šume navode kako imaju značajno niže cijene sadnog materijala u odnosu na podnositelja inicijative te količinske rabate kod njegove kupnje. Ujedno Hrvatske šume dovode u pitanje navode poduzetnika Abies kako je planirao promet od [...] kuna, a s obzirom na činjenicu da šumoposjednici nisu iskazali značajan interes za unapređenje gospodarenja vlastitim šumama.

Hrvatske šume ističu da jedine udovoljavaju zakonskim uvjetima za dobavu sjemena iz priznatih šumskih sjemenskih objekata u svim kategorijama i na području gotovo svih provenijencija, a što dolazi kao posljedica velike površine državnih šuma kojima gospodare desetljećima na temelju odredbi Zakona o šumama, te je i njihova dužnost osigurati sjeme i sadni materijal za obnovu šuma.

Nadalje, Hrvatske šume navode kako se dopis šumoposjednika [...] upravitelju šumarije Križevci, na koji je dobio pisani odgovor, odnosi na propisivanje i plasiranje/nabavu sadnica, pri čemu ističu da postupak obrade zahtjeva i isplate sredstava šumoposjednicima nije bio u nadležnosti šumarije, već u nadležnosti uprava šuma, a kojima se taj šumoposjednik nije obraćao. Ističu također da niti jedan zahtjev šumoposjednika u razdoblju od 2010. do 2014. za radove biološke obnove nije odbijen, a rebalansiranjem planova uvijek su se sredstva za te radove, po potrebi, namaknula s drugih stavki.

4.2. Dodatno očitovanje podnositelja inicijative

Agencija je dopisom od 29. svibnja 2014. zatražila od podnositelja inicijative protuočitovanje na naprijed navedeni podnesak Hrvatskih šuma, a kako bi utvrdila sve relevantne činjenice i razjasnila sporne činjenice u konkretnom slučaju.

Podneskom zaprimljenim u Agenciji 5. lipnja 2014., Abies je dostavio zatraženo protuočitovanje, u kojemu, u bitnome, navodi kako slijedi.

Jedini način na koji su šumoposjednici mogli ostvariti svoje pravo na sredstva iz naknade OKFŠ-a za šume šumoposjednika u spornom razdoblju bio je da se sadni materijal nabavi iz rasadnika Hrvatskih šuma. Pri tome, podnositelj inicijative dodatno pojašnjava kako bilo koji zahtjev šumoposjednika za priznavanje troškova nabave sadnog materijala izvan rasadnika Hrvatskih šuma ne bi i nije bio priznat, odnosno nije isplaćivan iz sredstava iz naknade za OKFŠ kojima su raspolagale Hrvatske šume.

Stoga, Abies smatra kako Hrvatskim šumama, a radi angažiranja vlastitih kapaciteta, nije bilo zanimljivo poticati svijest šumoposjednika da predmetna sredstva mogu koristiti za unapređenje vlastitih šuma.

Vezano za tvrdnje Hrvatskih šuma kako bi cijene Abiesa s obzirom na podneseni cjenik bile više od njenih, podnositelj inicijative naglašava kako je predmetni cjenik sastavljen za građanstvo odnosno individualnu kupnju, pri čemu je riječ o kupovini u znatno manjim količinama i nema veze s nabavkom sadnog materijala od strane šumoposjednika.

4.3. Očitovanja šumoposjednika i šumarija

Kako bi prikupila podatke i obavijesti o tržištu nabave šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma privatnih šumoposjednika, a u svezi sa tvrdnjama podnositelja inicijative kako šumoposjednici nisu mogli ostvariti pravo na sredstva iz naknade za općekorisne funkcije šuma u slučaju nabave sadnica koje nisu iz rasadnika Hrvatskih šuma, dopisima od 9. lipnja 2014. Agencija je zatražila dostavu očitovanja, podataka i potrebne dokumentacije od dva šumoposjednika na koja je ukazao poduzetnik Abies te od Hrvatskog saveza udruga privatnih šumoposjednika.

Dopisima zaprimljenima u Agenciji 17. lipnja 2014. oba šumoposjednika udovoljili su zahtjevima Agencije te su se, u bitnome, očitovali kako nisu mogli ostvariti pravo na sredstva iz naknade za općekorisne funkcije šuma za nabavu sadnica iz rasadnika poduzetnika Abies.

Šumoposjednik [...] pri tome dodaje kako su mu Hrvatske šume odgovorile da se takva nabava ne uklapa u njihov godišnji operativni plan te da su sadnice Hrvatskih šuma cjenovno i naturalno ugrađene u godišnji operativni plan. U prilog navedenome, rečeni šumoposjednik dostavio je presliku dopisa Hrvatskih šuma, šumarije Križevci, od 19. listopada 2012.

U Agenciji je 2. srpnja 2014. zaprimljen dopis u kojem se Hrvatski savez udruga privatnih šumoposjednika očitovao kako su u razdoblju od 2010. do 2013. privatni šumoposjednici sadnice mogli nabavljati samo od Hrvatskih šuma. Tek ako Hrvatske šume u svojim rasadnicima nisu imale sadnice, onda su uputile šumoposjednika da traži sadnice od drugih poduzetnika. Također, šumoposjednici nisu mogli ostvariti pravo na naknadu OKFŠ-a mimo Hrvatskih šuma.

Šumoposjednik [...] navodi kako u razdoblju od 2010. do 2013. nije surađivao niti s jednim poduzetnikom osim s Hrvatskim šumama. U 2014. je nakon izvođenja radova od strane

drugog poduzetnika, predan zahtjev za isplatom sredstava iz OKFŠ-a, a što su Hrvatske šume i učinile 12. lipnja 2014.

Dopisima od 9. lipnja 2014. i 3. srpnja 2014. Agencija je zatražila očitovanje od 16 (šesnaest) šumarija.

Hrvatske šume u podnesku od 14. srpnja 2014., u odnosu na dopise Agencije upućene Šumarijama Koprivnica i Buzet, navele su da šumarije nisu pravne osobe i da Upravitelj šumarije nije ovlaštena osoba zastupati Hrvatske šume, dok su u podnesku od 23. srpnja 2014., a koji se odnosi na dopis Agencije upućen Upravi šuma Podružnica Bjelovar, navele da Uprava šuma Podružnica Bjelovar nije pravna osoba te da ne obavlja i nije obavljala poslove koji se odnose na djelatnost gospodarenja šumama šumoposjednika u smislu traženih podataka.

4.4. Očitovanje Hrvatskog šumarskog instituta

U podnesku zaprimljenom u Agenciji 15. srpnja 2014., Hrvatski šumarski institut naveo je da je isti službeno tijelo koje obavlja poslove i odgovorno je za obavljanje poslova kontrole proizvodnje, stavljanja na tržište i kakvoće šumskog reprodukcijskog materijala, a pod nadzorom je Ministarstva poljoprivrede.

Također, u dopisu je navedeno da Ministarstvo poljoprivrede donosi rješenje o upisu/brisanju pojedine tvrtke iz Upisnika dobavljača šumskog reprodukcijskog materijala. Tako je 20. veljače 2012 objavljena Izmjena Upisnika dobavljača šumskog reprodukcijskog materijala tijekom 2011. u kojem je upisano troje poduzetnika, između ostalih i podnositelj inicijative. Tijekom 2012. upisano je još pet poduzetnika, dok je brisan dvadeset i jedan poduzetnik.

Prema Upisniku dobavljača šumskog reprodukcijskog materijala, trenutno je upisano 11 poduzetnika, stoga se u dopisu navodi da je tijekom 2011., 2012. i 2013. na tržištu šumskog reprodukcijskog materijala moglo sudjelovati više ustanova te da šumoposjednici ostvaruju pravo na sredstva iz naknade OKFŠ-a, a prema raspoloživosti šumskog reprodukcijskog materijala i njihovih potreba mogu se odlučiti od koga će nabaviti materijal.

5. Postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja

Agencija je 30. srpnja 2014., u smislu članka 39. ZZTN-a, a primjenom članka 13. ZZTN-a, donijela zaključak o pokretanju postupka, klase: UP/I 034-03/2014-01/009, urbroja. 580-05/76-2014-061, kojime je po službenoj dužnosti pokrenula postupak protiv Hrvatskih šuma, radi utvrđivanja je li taj poduzetnik u razdoblju od 8. studenoga 2010. do 7. prosinca 2013. uvjetovao ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika nabavom isključivo sadnica i sadnog materijala iz rasadnika Hrvatskih šuma, odnosno je li na taj način počinio zlouporabu vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu.

Naime, člankom 13. točkom 3. ZZTN-a zabranjena je svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više poduzetnika na mjerodavnom tržištu, a osobito ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehnološkog razvitka na štetu potrošača te uvjetovanje sklapanja ugovora pristankom drugih ugovornih strana na dodatne obveze, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u izravnoj vezi s predmetom tih ugovora.

Kako bi se utvrdilo činjenično stanje u ovoj upravnoj stvari te ocijenilo je li poduzetnik Hrvatske šume zloupotrijebio svoj vladajući položaj na mjerodavnom tržištu šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma u vlasništvu privatnih šumoposjednika u Republici Hrvatskoj na način da je uvjetovao ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih

funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika nabavom isključivo sadnica i sadnog materijala iz rasadnika Hrvatskih šuma, u smislu članka 13. ZZTN-a, Agencija je zaključkom o pokretanju postupka od 30. srpnja 2014. te dopisima od 18. studenoga 2014., 2. prosinca 2014., 9. i 23. siječnja 2015. zatražila dostavu očitovanja, podataka i potrebne dokumentacije od Hrvatskih šuma i tri skupine adresata: 9 (devet) dobavljača upisanih zajedno sa strankom i poduzetnikom Abies u Upisnik dobavljača šumskog reprodukcijskog materijala, 10 (deset) šumoposjednika te Savjetodavne službe.

U razdoblju od 6. ožujka 2014. do 31. ožujka 2015. Agencija je zaprimila naprijed navedena očitovanja.

5.1. Očitovanje Hrvatskih šuma

Podnescima zaprimljenim u Agenciji 11. rujna 2014., 23. siječnja 2015., 13. veljače 2015. i 16. ožujka 2015. Hrvatske šume udovoljile su traženom zahtjevu Agencije te su se u bitnome očitovale kako slijedi.

U razdoblju od 2010. do 2014. nije odbijen niti jedan zahtjev za obnovu šuma šumoposjednika, niti je zaprimljen prigovor od istih. Svi su zahtjevi za radove biološke obnove šuma šumoposjednika koji se financiraju iz OKFŠ-a za koje su sredstva osigurana operativnim planom i realizirani. Kako bi potkrijepile svoje navode, Hrvatske šume, između ostalog, dostavile su i očitovanja pojedinih podružnica. Tako UŠP Karlovac navodi kako je dobivao šumski sadni materijal za šumoposjednike iz rasadnika koji nije u Hrvatskim šumama i to iz rasadnika poduzetnika Abies, a koje navode je rečena podružnica potkrijepila analitičkim karticama i preslikama računa. Također, UŠP Vinkovci navodi kako u promatranom razdoblju uopće nije bilo zahtjeva šumoposjednika za unošenjem sadnog materijala.

U odnosu na navode šumoposjednika [...] iz Križevaca kako za sadnice nabavljene od Abiesa nije ostvario pravo na sredstva iz naknade za OKFŠ, Hrvatske šume navode kako nije moglo doći do predmetne isplate budući da se rečeni šumoposjednik nije pridržavao postupka propisanog važećim zakonskim i podzakonskim propisima. Navedeno objašnjava na način da je šumoposjednik samoinicijativno i bez znanja Šumarije Križevci nabavio sadnice i posadio ih prije datuma kada je podnio zahtjev za isplatom zahtijevajući retroaktivni popis radova i isplatu sredstava. Navedeno mu šumarija nije mogla odobriti budući da je preduvjet za isplatu sredstava prema važećim propisima da šumoposjednik prvo podnese zahtjev za propisivanje radova biološke obnove šuma u kojem će se definirati potrebne količine i vrste sadnog materijala, da ti radovi budu obuhvaćeni u Operativnom godišnjem planu šumarije, i da se kao takvi izvrše na terenu i pregledaju od strane struke, a tek onda izvrši isplata sredstava. Međutim, Hrvatske šume pri tome navode kako je daljnja suradnja sa rečenim šumoposjednikom bila uredna.

Također su se Hrvatske šume osvrnule na navode poduzetnika [...] kako u razdoblju od studenog 2010. do prosinca 2013. šumoposjednici nisu mogli izravno od njega nabaviti sadnice i sjemena za obnovu šuma. Vezano na navedene tvrdnje, Hrvatske šume očituju se da prema evidencijama Šumarije Varaždin rečeni poduzetnik nije nikada podnio zahtjev za povrat sredstava i nije isporučivao sadni materijal za šumoposjednike u promatranom razdoblju.

Što se tiče doznačenih i utrošenih sredstava iz naknade za OKFŠ, Hrvatske šume ističu kako je riječ o namjenskim sredstvima koja bi trebala biti, po mogućnosti, utrošena u godini u kojoj se uplaćuju. Ta se sredstva koriste, između ostalog, za razminiranje, pripremu staništa, sanaciju paljevina, vatrogasne zajednice, znanstveno istraživački rad, ali i za šume šumoposjednika itd. Slijedom navedenoga, Hrvatske šume objašnjavaju kako je u razdoblju od 2010. do 2013. uvijek ostajalo neutrošenih predmetnih sredstava budući da je bilo više

uplaćenih sredstava nego zahtjeva za isplatu. Stoga tvrde da je svaki šumoposjednik koji je podnio zahtjev za propisivanje radova na svojoj čestici, ako je zadovoljavao propisane uvjete, bio uvršten u Propis godišnjeg operativnog Plana za šume šumoposjednika koji odobrava nadzorni odbor Hrvatskih šuma, na prijedlog Uprave društva.

Vezano na predmetnu problematiku, Hrvatske šume dodatno su detaljno pojasnile postupak planiranja i isplate sredstava za izvršene radove biološke obnove šuma citirajući odredbe relevantnih propisa.

Hrvatske šume posebno naglašavaju kako pravo na sredstva iz naknade OKFŠ-a šumoposjednici ostvaruju na temelju odredbi Pravilnika o postupku za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika, koji je propisao ministar. Pri tome ističu kako nitko ne priječi šumoposjednike da sadni materijal nabave gdje žele te da ga posade ili uzmu poduzetnika za izvršenje radova i podnesu zahtjev za isplatu Službi za šume šumoposjednika, ali samo pod pretpostavkom zadovoljavanja svih navedenih uvjeta uz poštivanje propisanog postupka i dostave navedene dokumentacije.

Također, Hrvatske šume navode kako je podnositelj inicijative uživao velike pogodnosti, a koje su se sastojale u: sakupljanju sjemena od strane Hrvatskih šuma iz registriranih objekata kojima one gospodare za potrebe Abiesa, prodaji sjemena i sadnica školovanog sadnog materijala iz rasadnika Hrvatskih šuma Abiesu te pružanju usluga školovanja sadnica Abiesu unatoč činjenici da je isti dostavljao sadni materijal koji nije bio ugovorene (dobre) kvalitete, bez dokumentacije, odnosno bez dokumenta o zdravstvenoj ispravnosti sadnog materijala, bez deklaracije i biljne putovnice, uslijed čega nije bilo moguće utvrditi ispravnost biljaka, kao i njihovo podrijetlo. Slijedom navedenoga, Hrvatske šume tvrde da je Abies svoj opstanak i poslovanje na tržištu dobrim dijelom osiguravao na način da je maksimalno iskoristio sve pogodnosti unutar Hrvatskih šuma.

Dana 16. ožujka 2015., Hrvatske šume dostavile su nadopunu dokumentacije traženu dopisom Agencije od 9. siječnja 2015. Nadopunom dokumentacije dostavljena su očitovanja UŠP-a Koprivnica i UŠP-a Bjelovar.

UŠP Koprivnica očitovao se da prema pristiglim dopisima iz svih šumarija s područja istog UŠP-a nije bilo slučajeva odbijanja zahtjeva za radovima biološke obnove šuma u šumama šumoposjednika, dok na području nekih šumarija nije uopće bilo zahtjeva za radovima te nije bilo slučajeva korištenja sadnog materijala od poduzetnika različitih od Hrvatskih šuma.

UŠP Bjelovar očitovao se da u šume šumoposjednika nisu plasirane sadnice izvan rasadnika Hrvatskih šuma. Hrvatske šume dostavile su i preslike računa plaćene od strane Hrvatskih šuma, a koji se odnose na sadni materijal za šume šumoposjednika koji nije iz njihovih rasadnika. Svi su računi podmireni u veljači 2011. te se odnose na radove koji su propisani u razdoblju kada su šume šumoposjednika bile u sklopu Šumarske savjetodavne službe. No, također, dostavile su i preslike svih tih faktura, na kojima su datumi nakon što su za šume šumoposjednika postale same nadležne te na kojima je navedeno ime i prezime šumoposjednika koji je sadni materijal nabavio od Abiesa.

5.2. Očitovanje dobavljača

Agencija je zatražila očitovanje svih poduzetnika koji su, sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu upisa u Upisnik dobavljača šumskog reprodukcijskog materijala („Narodne novine“, brojevi: 4/11 i 58/11), upisani u Upisnik dobavljača šumskog reprodukcijskog materijala. Zajedno sa strankom i podnositeljem inicijative, riječ je o ukupno 11 (jedanaest) poduzetnika.

Osim Hrvatskih šuma i Abiesa, ostali poduzetnici su se, u bitnome, očitovali kako nisu proizvodili niti isporučivali šumsko sjeme i sadnice za obnovu šuma privatnih šumoposjednika na teritoriju Republike Hrvatske.

Pri tome Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu dodaje da u svojim rasadnicima proizvodi sadnice ukrasnog drveća i grmlja koji se ne koriste za obnovu šuma, a sjeme nabavlja od Hrvatskog instituta Jastrebarsko.

5.3. Očitovanje šumoposjednika

Kao što je već naprijed navedeno, Agencija je dopisima od 2. prosinca 2014. i 9. siječnja 2015. zatražila očitovanje onih šumoposjednika koje je izabrala po kriteriju korisnika s najvećim iznosom isplaćenih sredstava OKFŠ-a u promatranom razdoblju za sadnice i sjemena za obnovu šuma u njihovom vlasništvu na području različitih županija u Republici Hrvatskoj, s liste objavljenе na internetskoj stranici Ministarstva poljoprivrede, www.mps.hr.

Predmetnim dopisom zatraženo je očitovanje o tome jesu li šumoposjednici u razdoblju od studenog 2010. do prosinca 2013. mogli sadnice i sjemena za obnovu šume nabaviti izravno od nekog drugog poduzetnika, osim Hrvatskih šuma, te jesu li u navedenom slučaju mogli ostvariti pravo na sredstva iz naknade za OKFŠ u slučaju nabave sadnica koje nisu iz rasadnika Hrvatskih šuma.

Šumoposjednici su se očitovali kako su mogli nabaviti predmetne sadnice od drugih poduzetnika pored Hrvatskih šuma. Vezano za navedeno, pojedini ističu kako su u promatranom razdoblju sadnice nabavili od Abiesa, a za što su ostvarili pravo na sredstva iz OKFŠ-a i to su potkrijepili dokazima. Drugi pak ističu kako su pokušavali, ali nisu uspjeli nabaviti sadnice iz privatnih rasadnika, budući da ih isti nisu imali. Treći naglašavaju kako u promatranom razdoblju nisu imali potrebe za nabavom sadnica budući da su do tada već završili s obnovom svojih šuma, a riječ je o poslu koji se obavlja periodično svakih 10 godina. Šumoposjednik iz Svetog Ivana Žabno detaljnije se osvrnuo na predmetnu problematiku te je u bitnome naveo da sadnice i sjeme za pošumljavanje nabavlja uglavnom preko Hrvatskih šuma i to iz razloga što je riječ o kvalitetnom sadnom materijalu hrvatskog porijekla koje gotovo sve uspijeva. Navedeno potkrjepljuje podatkom da je jedne godine nabavio sadni materijal od privatnika koji je uzgojen u Mađarskoj, s kojim nije bio zadovoljan jer se dobar dio sadnica posušio, što je uzrokovalo dosta dodatnih troškova i šteta. Pored navedenog, pojedini šumoposjednici očitovali su se kako u promatranom razdoblju nisu nabavljali sadnice i sjemena za obnovu šume.

Agencija je također zatražila dodatno očitovanje od šumoposjednika [...] na kojega je ukazao podnositelj inicijative, a koji je u svom prvom očitovanju naveo kako nije mogao ostvariti pravo na naknadu iz OKFŠ-a za nabavu sadnica iz rasadnika poduzetnika Abies. U ponovljenom dopisu Agencija je zatražila detaljnije očitovanje o tome je li podnio zahtjev Hrvatskim šumama za isplatu predmetnih sredstava uz poziv da o tome dostavi dokaz.

U dopunjenom očitovanju rečeni šumoposjednik, u bitnome, navodi kako za sadnice koje je preuzeo od poduzetnika Abies nije podnio Zahtjev za isplatu sredstava iz naknade za OKFŠ te da se njegova ranija izjava odnosila na daljnje održavanje nasada (košnja trave).

5.4. Očitovanje Savjetodavne službe

U podnesku zaprimljenom u Agenciji 17. veljače 2015. Savjetodavna služba, u bitnome, očitovala se kako slijedi.

Poslove iz djelatnosti Savjetodavne službe s danom 1. lipnja 2014. nastavile su obavljati Hrvatske šume prema Sporazumu o obavljanju poslova/usluga iz djelatnosti Savjetodavne

službe prema planu radova u šumama šumoposjednika za 2014. sklopljenom 12. lipnja 2014.

S obzirom da rečena služba još uvijek obavlja primopredaju poslova i opreme s Hrvatskim šumama, a dioba arhivskog i registraturnog gradiva tek slijedi, Savjetodavna služba navodi kako ne raspolaže podacima koje Agencija traži.

6. Činjenice utvrđene tijekom postupka

6.1. Primjena ZZTN-a

Člankom 3. stavkom 3. ZZTN-a propisano je da se ZZTN primjenjuje i na poduzetnike kojima je na temelju posebnih propisa povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, poduzetnike koji su po svojoj prirodi monopoli koji ostvaruju prihod ili kojima je, na temelju dodijeljenih posebnih ili isključivih prava, povjereno obavljanje određene djelatnosti, i to samo u slučajevima ako primjena rečenog zakona ne bi sprječavala, pravno i činjenično, obavljanje zadaća koje su im posebnim propisima i mjerama utvrđene i zbog kojih su te osobe osnovane.

Stoga se odredbe ZZTN-a primjenjuju i na trgovačko društvo Hrvatske šume kojima je, na temelju Zakona o šumama, povjereno gospodarenje šumama, dakle obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa.

6.2. Odredbe posebnih propisa

Agencija je izvršila uvid i u odredbe zakona odnosno na temelju zakona donesenih propisa koji uređuju predmetnu materiju.

Šume i šumska zemljišta, sukladno odredbama ZŠ-a, proglašeni su dobrima od interesa za Republiku Hrvatsku i kao takvi uživaju njezinu osobitu zaštitu. U tom smislu, člankom 17. ZŠ-a gospodarenje šumama povjereno je Hrvatskim šumama, čiji su model organizacije, djelatnost i način poslovanja utvrđeni izjavom o osnivanju.

Sukladno članku 7. stavku 1. ZŠ-a, gospodarenje šumama obuhvaća uzgoj, zaštitu i korištenje šuma i šumskih zemljišta te izgradnju i održavanje šumske infrastrukture, sukladno sveeuropskim kriterijima za održivo gospodarenje šumama. A održivo gospodarenje jest, sukladno članku 5. točki 15. ZŠ-a, temeljno načelo planiranja i gospodarenja šumama kojim se nastoji ostvariti trajna ravnoteža između sveukupne proizvodnje biomase i općih koristi od šuma te sveukupnoga korištenja, na način da se korištenjem dijela biomase održava trajna proizvodnja svih koristi od šume, s obzirom na to da je šuma obnovljiv prirodni resurs.

Rečeni zakon u članku 15., između ostalog, definira pojmove: šumoposjednik i šume šumoposjednika. Šumoposjednik jest pravna ili fizička osoba - vlasnik i/ili posjednik šume, osim Republike Hrvatske i Hrvatskih šuma koje gospodare šumama u vlasništvu Republike Hrvatske, dok su šume šumoposjednika šume koje su u vlasništvu i/ili posjedu drugih pravnih i fizičkih osoba, a nisu u vlasništvu Republike Hrvatske.

S obzirom na predmetnu problematiku također je važno naglasiti da je dobavljač šumskog reprodukcijuskog materijala svaka pravna ili fizička osoba koja se bavi najmanje jednom od sljedećih djelatnosti: proizvodnja, stavljanje na tržište ili uvoz šumskog reprodukcijuskog materijala (članak 4. točka 11. ZŠRM-a).

Šumskogospodarski planovi utvrđuju uvjete za skladno korištenje šuma i šumskog zemljišta i zahvate u tom prostoru, potreban opseg uzgoja i zaštite šuma, mogući stupanj iskorištenja te uvjete za gospodarenje životinjskim svijetom. ZŠ u članku 20. stavku 2. taksativno navodi

koji su sve šumskogospodarski planovi. Između 7 (sedam) šumskogospodarskih planova navedeni su i: programi gospodarenja šumoposjednika, godišnji planovi gospodarenja šumama i operativni godišnji planovi.

Zakonom o izmjenama Zakona o šumama („Narodne novine“, broj: 124/10; dalje: Zakon) Hrvatske šume preuzele su poslove, financije, prava i obveze Šumarske savjetodavne službe. Predmetni Zakon stupio je na snagu 8. studenog 2010. Također je danom stupanja na snagu navedenog Zakona prestala važiti Uredba o osnivanju šumarske savjetodavne službe („Narodne novine“, brojevi: 64/06 i 19/10).

Slijedom navedenoga, Hrvatske šume, sukladno članku 8. rečenog Zakona, dužne su za šume šumoposjednika obavljati sljedeće djelatnosti:

1. vođenje evidencije o šumama šumoposjednika i o poslovima iz djelatnosti,
2. predlaganje Ministarstvu odobrenja programa gospodarenja šumoposjednika,
3. sudjelovanje u izradi akata zaštite od požara šuma i šumskog zemljišta šumoposjednika,
4. predlaganje smjernica gospodarenja i praćenje provedbe programa gospodarenja šumoposjednika,
5. za šumoposjednike organiziranje izvođenja šumarskih radova putem licenciranih izvođača, ako ih šumoposjednik sam ne obavlja,
6. nakon izvođenja šumarskih radova skrb o provedbi šumskog reda,
7. organiziranje nabave šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma i pošumljavanje,
8. pripremanje stručnih podloga za izgradnju šumske infrastrukture te protupožarnih prosjeka za šume šumoposjednika,
9. planiranje i praćenje održavanja šumskih prometnica u šumama šumoposjednika,
10. izvješćivanje Instituta o pojavi štetnih organizama te na temelju naredbe organiziranje provođenja mjera zaštite šuma putem ovlaštenih osoba,
11. davanje savjeta o gospodarenju šumama te organiziranje stručnih edukacija, radionica i seminara iz područja šumarstva za šumoposjednike,
12. prikupljanje podataka o šumskim požarima u šumama šumoposjednika i dostavljanje Ministarstvu.

Pitanje financiranja regulirano je u glavi XI. ZŠ-a, od članka 61. do 65. rečenog Zakona. Financijska se sredstva potrebna za, između ostalog, gospodarenje šumama i šumskim zemljištima osiguravaju: sredstvima Hrvatskih šuma za biološku obnovu u kontinentalnim šumama, iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma te sredstvima iz drugih izvora u skladu s navedenim zakonom.

Sukladno članku 62. ZŠ-a, naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma plaćaju pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u visini 0,0265% od ukupnog prihoda ili ukupnih primitaka, a ona se uplaćuje na poseban račun za namjene propisane člankom 64. istog Zakona, tromjesečno i po završnom računu.

Uvidom u Pravilnik o načinu obračuna, obrascu, posebnom računu i rokovima uplate naknade za OKFŠ, a s obzirom na poseban račun, razvidno je kako je riječ o žiro računu državnog proračuna.

Pri tome je važno naglasiti kako članak 64. stavak 2. ZŠ-a propisuje da se sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma raspoređuju razmjerno udjelu u površini šuma i šumskih zemljišta Republike Hrvatske, u skladu sa šumskogospodarskim planovima i programima u području šumarstva, na korištenje Hrvatskim šumama i javnim ustanovama za šume u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno šumoposjednicima.

6.2.1. Postupak za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje OKFŠ

Postupak za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika određen je Pravilnikom o postupku, odnosno odredbe predmetnog Pravilnika daju odgovor na pitanje tko može ostvariti pravo na sredstva OKFŠ-a, te pod kojim uvjetima.

Članak 6. Pravilnika decidirano navodi da pravo na rečena sredstva za izvršene radove u šumama šumoposjednika ostvaruje: 1. šumoposjednik, 2. licencirani izvođač, 3. trgovačko društvo i 4. znanstveno-nastavna i/ili znanstveno-istraživačka institucija. Šumoposjednik navedeno pravo može ostvariti pod uvjetima koji su u članku 7. Pravilnika taksativno navedeni:

1. ako je upisan u Upisnik šumoposjednika,
2. ako je izvršio propisane radove i
3. ako je podnio zahtjev za isplatu sredstava OKFŠ-a Hrvatskim šumama.

Daljnji postupak, nakon zadovoljavanja gore navedenih uvjeta, stranka je opisala u svome očitovanju zaprimljenom u Agenciji 13. veljače 2015. Tako Hrvatske šume navode da revirnik (stručna osoba Hrvatskih šuma, diplomirani inženjer šumarstva):

- zaprima Zahtjev za propisivanje radova u šumama šumoposjednika,
- provjerava dostavljenu dokumentaciju (iskaznicu šumoposjednika ili rješenje o upisu u upisnik šumoposjednika) te činjenicu je li čestica obuhvaćena programom gospodarenja, odnosno jesu li za predmetnu česticu propisani radovi koje treba izvršiti u idućih 10 godina, koliko je važenje Programa gospodarenja,
- izlazi na teren/česticu šumoposjednika, donosi odluku jesu li radovi potrebni i izrađuje Zapisnik o potrebnim radovima biološke obnove u šumama šumoposjednika,
- dostavlja dokumentaciju stručnom suradniku za šume šumoposjednika u Proizvodnom odjelu, koji dalje vodi postupak u suradnji s revirnikom. Navedeno znači da, sukladno smjernicama gospodarenja, oni daju naputak koji sadni/sjemenski materijal šumoposjednik može saditi na svojoj čestici, odnosno šumoposjednik podiže iz rasadnika i doprema sadni/sjemenski materijal na mjesto sadnje. S time da prije podizanja sadnog materijala dostavlja deklaraciju za šumski reprodukcijски materijal, biljnu putovnicu Republike Hrvatske, te potpisuje izjavu kojom se obvezuje na propisani sadni materijal i da će s istim postupati u skladu s danim uputama (stručno to znači da, osim vrste i starosti sadnog/sjemenskog materijala, stručnjaci za šume šumoposjednika propisuju broj sadnica koji se sadi po jedinici površine, odnosno koliko će biti razmak sadnje između redova, a koliko između sađenog sadnog/sjemenskog materijala unutar reda te kako će redovi biti okrenuti). Nakon dobivenih uputa, šumoposjednik bira gdje će nabaviti sadni materijal, a kod preuzimanja sadnog/sjemenskog materijala šumoposjednik mora dobiti popratnu dokumentaciju i izdatnicu,
- nakon izvedenih radova, kolaudira radove, piše kolaudacijski zapisnik o pregledu u šumama šumoposjednika, ispunjava obrazac za pregled i obračun izvršenih radova u šumama šumoposjednika te svojim potpisom ovjerava obračun, nakon čega šumoposjednik podnosi zahtjev za isplatu sredstava za izvršene radove u šumi šumoposjednika,
- vodi mjesečne situacije i koordinira postupak isplate sredstava šumoposjednicima.

Međutim, vezano na naprijed opisani postupak, važno je voditi računa o tome da se postupa u skladu sa sljedećim odredbama.

Naime, članak 18. stavak 1. ZŠRM-a propisuje da se šumski reprodukcijски materijal mora koristiti sukladno propisima o šumama i provenijencijama.

Šumski reprodukcijски materijal, prema članku 3. stavku 1. ZŠRM-a, obuhvaća sjemenski materijal, biljne dijelove i sadni materijal šumskih svojti čija je namjena upotreba u šumarstvu i znanstvenoistraživačkom radu u šumarstvu. Pod upotrebom u šumarstvu podrazumijeva se

biološka obnova šuma sukladno propisima o šumama te osnivanje i održavanje kultura i plantaža šumskog drveća (članak 3. stavak 2. ZŠRM-a).

Područje provenijencije jest, sukladno članku 5. točki 16. ZŠ-a, izvorno podrijetlo potomstva jedne lokalno adaptirane populacije, dok provenijencija, sukladno članku 4. točki 21. ZŠRM-a, označava lokalitet ili grupu lokaliteta vrlo sličnih ekoloških uvjeta u kojima sjemenski izvori ili sjemenske sastojine pokazuju slične fenotipske ili genotipske osobine, uzimajući u obzir i visinske granice, gdje je to moguće.

Navedeno je sukladno članku 8. ZŠ-a kojim je propisano kako su Hrvatske šume i šumoposjednici dužni gospodariti šumama održavajući i unapređujući biološku i krajobraznu raznolikost te skrbiti o zaštiti šumskoga ekosustava, između ostalog, na sljedeći način:

- održavati prirodni sastav šume i podržavati zavičajne vrste,
- odabir vrsta za umjetno podizanje sastojina i obnovu degradiranih sastojina obavljati na temelju opće prikladnosti stanišnim uvjetima i ciljevima gospodarenja, dajući prednost zavičajnim vrstama i lokalnoj provenijenciji,
- koristiti samo one unesene vrste, provenijencije i varijetete čiji je utjecaj na ekosustav, genetički integritet zavičajnih vrsta i lokalnu provenijenciju stručno procijenjen i čiji se negativni utjecaj može izbjeći ili umanjiti.

Pravilnikom o provenijencijama propisuju se područja provenijencija za gospodarski važne svojte šumskog drveća. Površine područja provenijencija dijele se na sljedeće sjemenske jedinice: sjemenske oblasti, sjemenske zone i sjemenske regije, a kod svake od tih jedinica vrši se daljnja dioba na određene podvrste tih jedinica. Svaki od navedenih pojmova definiran je člankom 4. ZŠRM-a. Tako pojam sjemenska regija (članak 4. točka 22. ZŠRM-a) označava ograničeno područje šumske vegetacije koje se odnosi na jednu ekogeografsku rasu, dok sjemenska zona (članak 4. točka 23. ZŠRM-a) označava područje šumske vegetacije koje može obuhvatiti nekoliko ekogeografskih rasa, a njezine granice određuju okolišni uvjeti koji ne dopuštaju izmjenu genetskog materijala. Sjemenska oblast (članak 4. točka 24. ZŠRM-a) označava područje šumske vegetacije određenog vertikalnog vegetacijskog pojasa i horizontalne vegetacijske zone.

Pravilnik o provenijencijama sadrži Prilog I i Prilog II u kojima se nalazi detaljan opis područja provenijencije, s pripadajućim šumskim zajednicama, tablično prikazanim stanišnim podacima i kartografskim prikazima odnosno popisom gospodarskih jedinica prema pripadnosti po sjemenskim regijama. Navedeno je važno stoga što je korištenje šumskog reprodukcijuskog materijala gospodarski važnih svojti šumskog drveća dopušteno samo u skladu sa smjernicama propisanim u rečenim prilogima ili, preciznije rečeno, korištenje šumskog reprodukcijuskog materijala pojedine rase (misli se na pojedinu svojtu, vrstu šumskog drveća) isključivo je vezano za jednu određenu sjemensku oblast ili sjemensku zonu odnosno sjemensku regiju ovisno o kojoj je svojti šumskog drveća riječ. To znači da se, pri odabiru vrste, strogo vodi računa o uvjetima staništa: klimi, geološkoj podlozi, tlu, reljefu, utjecaju čovjeka te izboru prave vrste za sadnju.

6.2.2. Nadzor

Ministarstvo nadležno za poslove šumarstva, sukladno članku 70. ZŠ-a i članku 53. ZŠRM-a, obavlja upravni nadzor nad provedbom odredaba tih zakona te propisa donesenih na temelju istih.

Također, sukladno članku 35. ZŠRM-a, Hrvatski šumarski institut službeno je tijelo koje obavlja poslove i odgovorno je za obavljanje poslova kontrole proizvodnje, stavljanja na tržište i kakvoće šumskog reprodukcijuskog materijala, a pod nadzorom je Ministarstva poljoprivrede.

6.3. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 7. ZZTN-a, određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Sukladno članku 3. stavku 2. Uredbe o mjerodavnom tržištu, svrha utvrđivanja mjerodavnog tržišta određivanje je robe i/ili usluga s kojima se poduzetnici tržišno natječu te zemljopisnog područja na kojem se natječu.

Mjerodavno tržište, sukladno odredbi članka 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

6.3.1. Mjerodavno tržište u proizvodnom smislu

Prema članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, odnosno navike potrošača.

Pri utvrđivanju mjerodavnog tržišta, prema članku 8. stavku 1. Uredbe o mjerodavnom tržištu, polazi se od kriterija zamjenjivosti potražnje za određenim proizvodom, odnosno o zamjenjivosti ponude za određenim proizvodom, a po potrebi i od kriterija postojanja potencijalnih konkurenata, odnosno zapreka pristupa tržištu. Sukladno stavku 2. istog članka Uredbe, primjenjujući prethodno navedene kriterije, mjerodavno tržište određuje se s ciljem utvrđivanja i razlikovanja segmenata tržišta određenih proizvoda na kojem se poduzetnici međusobno natječu.

U konkretnom slučaju, člankom 29. ZŠ-a propisano je da su Hrvatske šume, javne ustanove i šumoposjednici dužni provoditi biološku obnovu šuma te gospodariti šumom i šumskim zemljištem. Prema članku 28. ZŠ-a, biološka obnova šuma jest između ostalog pošumljavanje, priprema staništa i sl.

Nadalje, prema članku 21. ZŠRM-a proizvodnjom, stavljanjem na tržište i uvozom šumskog reprodukcijskog materijala mogu se baviti pravne ili fizičke osobe upisane u Upisnik dobavljača šumskog reprodukcijskog materijala, sukladno djelatnosti za koju su upisane. Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, odnosno resorni ministar, donosi Pravilnik o upisu u upisnik dobavljača. U članku 1. rečenog Pravilnika navedeno je da se istim propisuje sadržaj, oblik i način vođenja Upisnika dobavljača šumskog reprodukcijskog materijala, način upisa u Upisnik, uvjeti kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe za upis u Upisnik te obrasci zahtjeva i dokumentacija koja mora biti priložena zahtjevu.

Dobavljač šumskog reprodukcijskog materijala (u daljnjem tekstu: dobavljač) svaka je fizička ili pravna osoba koja se bavi najmanje jednom od sljedećih djelatnosti: proizvodnjom, stavljanjem na tržište ili uvozom šumskog reprodukcijskog materijala. Proizvodnjom, stavljanjem na tržište i uvozom šumskog reprodukcijskog materijala mogu se baviti pravne ili fizičke osobe upisane u Upisnik, sukladno djelatnosti za koju su upisane.

Slijedom navedenog, kao mjerodavno tržište u proizvodnom smislu određeno je tržište šumskog reprodukcijskog materijala, odnosno tržište šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma u vlasništvu privatnih šumoposjednika.

6.3.2. Mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu

Sukladno odredbi članka 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća zemljopisno područje na kojem poduzetnici sudjeluju u ponudi ili nabavi proizvoda.

S obzirom na rasprostranjenost šuma šumoposjednika za koje se plasiraju šumske sadnice i sjemena za obnovu šuma na cijelom teritoriju Republike Hrvatske te budući da Hrvatske šume svoju djelatnost obavljaju na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, kao mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu određen je cjelokupan teritorij Republike Hrvatske.

6.4. Promatrano razdoblje

U konkretnom slučaju promatrano je razdoblje od stupanja na snagu Zakona o izmjeni Zakona o šumama, 8. studenoga 2010., do stupanja na snagu Zakona o izmjenama Zakona o poljoprivrednoj savjetodavnoj službi, 7. prosinca 2013.

Naime, donošenjem Zakona o izmjenama zakona o šumama Hrvatske šume preuzele su poslove organiziranja i nadzora gospodarenja šumama privatnih šumoposjednika od strane Poljoprivredne savjetodavne službe, dok je potonjim zakonskim rješenjem osnovana Savjetodavna služba kao specijalizirana javna ustanova za obavljanje poslova savjetodavne djelatnosti, između ostalog u unapređenju gospodarenja šumama i šumskim zemljištima šumoposjednika, te je tako rečena služba preuzela poslove Hrvatskih šuma koji su im dodijeljeni Zakonom o izmjeni Zakona o šumama.

6.5. Sporazum o obavljanju poslova/usluga iz djelatnosti savjetodavne službe prema planu radova u šumama šumoposjednika za 2014. godinu

Riječ je o sporazumu sklopljenim na određeno vrijeme do 31. prosinca 2014., a kojime Hrvatske šume i Savjetodavna služba reguliraju kako će obavljati poslove u šumama šumoposjednika prema Planu radova u šumama šumoposjednika za 2014., što obuhvaća sljedeće: uzgojne radove, radove zaštite šuma, doznaku stabala, izradu šumskogospodarskih planova u šumama šumoposjednika, izgradnju i održavanje šumskih prometnica, savjetodavni rad te nadzor i kolaudaciju radova.

Uvidom u odredbe predmetnog Sporazuma, razvidno je kako su Hrvatske šume bile dužne uzgojne radove (postupanje po zahtjevima) obavljati do 31. prosinca 2014. (članak 1. predmetnog Sporazuma).

6.6. Usporedba cjenika

Hrvatske šume u svome su se očitovanju, zaprimljenom u Agenciji 18. travnja 2014., očitovale na navod podnositelja inicijative da su mu bile jedini konkurent u predmetnoj usluzi 2010. te da je Abies bio povoljniji, pri čemu ističu kako u razdoblju od 2006. do 2010. nije bilo raspisano javno nadmetanje za nabavu sadnog materijala za šume šumoposjednika te da imaju znatno niže cijene sadnog materijala od Abiesa, a daju i količinske rabate.

Nadalje, Abies se očitovao u dopisu od 4. lipnja 2014. da prethodno spomenuti navod Hrvatskih šuma nije točan, jer je njihov cjenik sastavljen za građanstvo odnosno individualnu kupnju (u pravilu u manjim količinama), koja nema veze s nabavom materijala koju obavljaju šumoposjednici.

U sljedećoj tablici prikazane su cijene, nasumično odabrane, nekih sadnih materijala, po komadu, koje nude Hrvatske šume i Abies u svom asortimanu. Naziv sadnica sastoji se od samog naziva, starosti sadnice i visine sadnice.

Tablica 1. Cijene sadnica u kn bez PDV-a

Naziv sadnice	2011.		2012.	
	Hrvatske šume	Abies	Hrvatske šume	Abies
<i>Juglans nigra</i> 1+0 (30-50 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Fagus sylvatica</i> 1+1 (30-50 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Acer Pseudoplatanus</i> 1+0 (50-80 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Prunus avium</i> 1+1 (120-150 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Pyrus pyraeaster</i> 1+0 (30-50 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Quercus petraea</i> 1+0 (30-50 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Quercus robur</i> 1+0 (30-50 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Sorbus domestica</i> 1+1 (50-80 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Castanea sativa</i> 1+1 (30-50 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Sorbus aria</i> 1+0 (30-50 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Sorbus aucuparia</i> 1+0 (30-50 cm)	[...]	[...]	[...]	[...]

Izvor: Dokumentacija poduzetnika i internetska stranica www.abies.hr

Obrada: AZTN

Cijene iz prethodne Tablice 1. preuzete su iz cjenika Abiesa, koji je na snazi od 2011., te iz dostavljenog cjenika Hrvatskih šuma za 2010., koji je vrijedio do 2012., kada stupa na snagu novi cjenik koji vrijedi od 2012. te se primjenjuje i dalje.

Sljedeća tablica prikazuje raspon rabata koje nude oba poduzetnika s obzirom na kupljene količine.

Tablica 2. Količinski rabati za šumske sadnice

Hrvatske šume			Abies		
	Količina	Rabat		Količina	Rabat
	[...] kom	[...]%		[...] kom	[...]%
	[...] kom	[...]%		[...] kom	[...]%
	[...] kom	[...]%		[...] kom	[...]%
	[...] kom	[...]%		[...] kom	[...]%
	[...] kom	[...]%		[...] kom	[...]%
	[...] kom	[...]%		[...] kom	[...]%
	Više od [...] kom	[...]%		Više od [...] kom	[...]%

Izvor podataka: Dokumentacija poduzetnika i internetska stranica www.abies.hr

Obrada: AZTN

Iz prethodnih tablica koje se odnose na cijene sadnica i količinske rabate, niti za jednog poduzetnika ne može se utvrditi da je za predmetne proizvode, odnosno sadnice, u promatranom razdoblju, nudio niže cijene, već cijene kod oba poduzetnika variraju. Također, promatrane su cijene samo sadnica bjelogorice, jer Abies, a prema cjeniku, u svojoj ponudi nema sadnice crnogorice, nego samo za proizvodnju božićnih drvca.

U odnosu na količinske rabate, razvidno je da Hrvatske šume imaju rabate za višestruko veće naručene količine. Rabat od [...] % priznaje se tek kod naručenih minimalno [...] komada sadnica. U slučaju Abiesa, rabat od [...] % priznaje se kod narudžbi već od minimalno [...] komada sadnica. Količinski rabati koje priznaje Abies nisu sastavni dio cjenika koji se nalazi na internetskoj stranici poduzetnika, kao što je u slučaju Hrvatskih šuma, već su sastavni dio Općih uvjeta poslovanja dostupnih na web stranici www.abies.hr.

6.7. Doznačena i utrošena sredstva iz naknade OKFŠ-a

U narednoj tablici prikazana je raspodjela sredstava iz OKFŠ-a u promatranom razdoblju od 2010. do 2013., a koju su dostavile Hrvatske šume. Jednaki iznosi navode se i u sklopu Godišnjeg poslovnog izvješća, na internetskim stranicama Hrvatskih šuma www.sume.hr.

Tablica 3. Doznačena i utrošena sredstva iz naknade OKFŠ-a od 2010. do 2013. u kn

	2010.	2011.	2012.	2013.
Ukupno naplaćeno	421.363.812	385.149.899	276.785.719	172.417.366
Neutrošena sredstva iz prethodnog razdoblja	64.101.865	15.824.186	17.651.980	41.217.927
Ukupna sredstva	485.465.677	401.005.035	294.436.129	213.635.292
Korisnici sredstava	Utrošak	Utrošak	Utrošak	Utrošak
Vatrogasne zajednice	35.064.196	19.257.416	13.839.286	8.620.868
ZIR*	8.898.291	9.310.775	5.776.000	4.376.183
ZIR Ostalo	200.950	1.428.405	160.000	79.780
Utrošeno	44.163.437	29.996.596	19.775.286	13.076.831
Za raspodjelu	441.302.240	371.008.438	274.660.844	200.558.461
Utrošeno državne šume	398.110.931	309.945.714	199.478.824	126.680.482
Utrošeno privatne šume	27.367.123	43.410.744	33.951.912	35.376.532
Neutrošena sredstva	15.824.186	17.651.980	41.230.108	38.501.447
Povrat sredstava - ostali			12.181	
Neutrošena sredstva	15.824.186	17.651.980	41.217.927	38.501.447

* Znanstveno-istraživački rad

Izvor: Dokumentacija Hrvatskih šuma
Obrada: AZTN

U prethodnoj Tablici 3. prikazana su sredstva koja su prikupljena kao naknada za OKFŠ. Naime, Pravilnikom o načinu obračuna, obrascima, posebnom računu i rokovima uplate naknade za korištenje OKFŠ-a propisana je i visina naknade koja se plaća. Visina rečene naknade tijekom promatranog razdoblja smanjivala se, što je rezultiralo i manjim iznosom naplaćenih sredstava. Ta sredstva obveznici plaćaju akontacijski tromjesečno i po završnom računu tijekom poslovne godine.

Od ukupnih sredstava koja uključuju naknadu naplaćenu za prethodnu godinu i neutrošena sredstva iz prethodnih razdoblja, dio se raspoređuje na vatrogasne zajednice i znanstveno-istraživačke djelatnosti. Od preostalih sredstava, većinu naplaćenog iznosa iskoristile su Hrvatske šume i to kao ulaganje u šume u državnom vlasništvu, a na koje su i zakonom obvezane. Dio tih sredstava utrošen je i u šume šumoposjednika, odnosno u infrastrukturu, poput razminiranja, zaštitu šuma i sl.

U promatranom razdoblju, na kraju svake godine ostao je dio neutrošenih sredstava koji se prebacivao u sljedeće razdoblje te je bio na raspolaganju, kako svim korisnicima, tako i šumoposjednicima.

U narednoj tablici prikazani su iznosi isplaćenih sredstava OKFŠ-a.

Tablica 4. Isplaćena sredstva OKFŠ-a u kn

Godina	2010.	2011.	2012.	2013.
Iznos	2.789.431,31	1.335.005,61	1.368.601,30	1.108.765,20
Broj šumoposjednika	133	97	79	91

Izvor: Internetska stranica <https://sumoposjednik.mps.hr/>
Obrada: AZTN

Na internetskoj stranici nadležnog ministarstva, <https://sumoposjednik.mps.hr/>, koja je ujedno i evidencija šumoposjednika, dostupni su, između ostalog, i podaci o isplaćenim sredstvima OKFŠ-a. Iz dostupnih podataka razvidno je da se iznos isplaćenih sredstava u promatranom razdoblju smanjuje, osim 2012., kada je nešto veći u odnosu na 2011. No, jedan od razloga smanjenja zasigurno leži u činjenici da se i stopa po kojoj poduzetnici plaćaju naknadu OKFŠ-a smanjivala kroz godine te je samim time ukupan naplaćen iznos u 2013. za 59% manji u odnosu na 2010., a što je prikazano u Tablici 3. Također, u 2010. isplaćena su

sredstva nekim od većih šumoposjednika, kojima je isplaćeno više sredstava, poput [...] kojoj je isplaćeno preko [...] kuna, a koja nije primjerice u 2013. vršila radove u šumama, na osnovu kojih bi tražila povrat sredstava. U prethodnim dijelovima obrazloženja ovog rješenja pojašnjeno je na koji se način vrše radovi na osnovu kojih šumoposjednik može tražiti povrat sredstava. Stoga je za pretpostaviti da jedan tako veliki šumoposjednik ne mora svake godine vršiti radove u šumama kako bi mu se svake godine vratila utrošena sredstva, a posebice ne samoinicijativno, već su radovi propisani pravilima struke, a koja kazuju i u kojem razdoblju je potrebno vršiti koju radnju. Tako se može dogoditi da se jedne godine vrše radovi u šumama nekoliko velikih šumoposjednika pa iznos isplaćenih sredstava bude i višestruko veći. Također, određeni broj šumoposjednika, prema navodima Hrvatskih šuma, niti nije zainteresiran za obnovu šuma pa samim time i to utječe na visinu isplaćenih sredstava. UŠP Buzet, primjerice, navodi da je u promatranom razdoblju zaprimio samo jedan zahtjev za radove u šumi šumoposjednika. Navedenome u prilog govori podatak o broju šumoposjednika.

Tablica 5. Iznosi računa Abiesa u kn

Datum fakture	Iznos fakture	Datum plaćanja fakture
17.11.2010.	[...]	15.2.2011.
17.11.2010.	[...]	15.2.2011.
19.11.2010.	[...]	15.2.2011.
22.11.2010.	[...]	15.2.2011.
22.11.2010.	[...]	15.2.2011.
22.11.2010.	[...]	15.2.2011.
22.11.2010.	[...]	14.2.2011.
23.11.2010.	[...]	15.2.2011.
23.11.2010.	[...]	15.2.2011.
23.11.2010.	[...]	4.2.2011.
23.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	22.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	22.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
24.11.2010.	[...]	4.2.2011.
7.12.2010.	[...]	23.2.,24.2.,28.2.,3.3.,7.3.,21.3.,25.3.,28.3.,31.3.2011.
Ukupno	[...]	

Izvor: Dokumentacija Hrvatskih šuma
Obrada: AZTN

U prethodnoj Tablici 5. prikazani su podaci o računima Abiesa. Rečeni računi izdani su od strane Abiesa s datumom navedenim u Tablici 5., a isti računi izdani su na ime Hrvatskih šuma.

Iz dostavljenih podataka razvidno je da na tim računima piše za kojeg je šumoposjednika izdan račun, što je kupljeno i u kojem iznosu. Iz dostavljenih preslika analitičke kartice i izvoda poslovne banke o računu Hrvatskih šuma, razvidno je da su svi ti računi plaćeni upravo po nastaloj obvezi, na dan naveden u Tablici 5. Datum fakture jest dan nastanka obveze, a svi su računi nastali u vrijeme nakon što je Savjetodavna služba pripojena Hrvatskim šumama te su one postale nadležne za šume šumoposjednika. Podaci se odnose većinom na UŠP Karlovac, no neke su isplate iz UŠP-a Vinkovci.

7. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), na temelju članka 30. i 31. ZZTN-a te članka 46. stavka 5. ZUP-a, na sjednici 21/2015., održanoj 21. svibnja 2015. godine, razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se obustavi postupak pokrenut po službenoj dužnosti protiv Hrvatskih šuma, u smislu članka 38. stavaka 1. i 3. te članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 13. ZZTN-a, koji uređuje zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika, jer više ne postoje pravne pretpostavke za vođenje postupka.

Vijeće svoju odluku obrazlaže kako slijedi.

Agencija je tijekom postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma u vlasništvu privatnih šumoposjednika u Republici Hrvatskoj uvjetovanjem ostvarivanja prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika nabavom isključivo sadnica i sadnog materijala iz rasadnika Hrvatskih šuma, u smislu članka 13. ZZTN-a, za razdoblje od 8. studenoga 2010. do 7. prosinca 2013., utvrdila kako više ne postoje pravne pretpostavke za vođenje postupka protiv Hrvatskih šuma.

Razlozi radi kojih više ne postoje pravne pretpostavke za vođenje postupka temelje se na iscrpnoj pravnoj i ekonomskoj analizi, detaljno elaboriranoj na stranicama 10. do 18. ovog rješenja.

Rezultati naprijed navedene pravne i ekonomske analize izričito potvrđuju sljedeća utvrđenja Agencije.

U postupku nije utvrđeno da su Hrvatske šume u promatranom razdoblju uvjetovale ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika nabavom isključivo sadnica i sadnog materijala iz rasadnika Hrvatskih šuma. Naime, nitko od šumoposjednika od kojih je Agencija zatražila službena očitovanja nije se očitovao da su mu Hrvatske šume uvjetovale ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje OKFŠ-a za izvršene radove u šumama nabavom isključivo sadnica i sadnog materijala iz rasadnika Hrvatskih šuma. Također, suprotno navodima Abiesa, koji nisu potkrijepljeni odgovarajućim dokazima, Agencija je zaprimila dokaze o tome da su Hrvatske šume u promatranom razdoblju udovoljile podnesenom zahtjevu šumoposjednika za isplatu sredstava iz naknade za korištenje OKFŠ-a i u slučajevima kada je šumoposjednik nabavljao sadnice i sjemena za obnovu šuma od drugog poduzetnika, a ne od Hrvatskih šuma. Među dokazima kojima Agencija raspolaže nalaze se i računi koje je izdao poduzetnik Abies na ime Hrvatskih šuma, a na kojima je naznačeno za kojeg je šumoposjednika nabavljen sadni materijal te preslike analitičkih kartica i izvodi poslovne banke iz kojih je razvidno kako su ti računi plaćeni.

Pritom valja naglasiti kako iako Hrvatske šume nisu dostavile podatak o tome da su im šumoposjednici podnijeli zahtjev za isplatu predmetnih sredstava u slučajevima kada su sadnice nabavljali od nekog drugog poduzetnika u 2012. i 2013. godini, navedeno se samo po sebi ne može smatrati isključivim dokazom zlouporabnog postupanja Hrvatskih šuma imajući u vidu zaprimljena očitovanja šumoposjednika, iz kojih proizlazi kako oni nisu bili ograničeni glede nabave sadnica i sadnog materijala odnosno mogli su izabrati dobavljača od kojega će nabavljati predmetne proizvode, a u kojemu su slučaju ostvarili pravo na sredstva iz naknade za OKFŠ.

Također, nije utvrđeno da su Hrvatske šume neutrošena sredstva iz naknade za korištenje OKFŠ-a zadržavale radi vlastitog poslovanja. Naime, prema posebnim propisima, riječ o strogo namjenskim sredstvima koja se prikupljaju na poseban žiro račun državnog

proračuna, na kojem je na kraju svake godine ostao dio neutrošenih sredstava, koja su se prebacivala u sljedeće razdoblje i koja su bila na raspolaganju svim korisnicima, primjerice vatrogasnoj zajednici, znanstveno-istraživačkom radu, a u konačnici i šumoposjednicima. Stoga se može zaključiti kako u konkretnom predmetu naprijed navedena praksa nije imala za cilj i ne može kao učinak imati prelijevanje tržišne snage i položaja Hrvatskih šuma s obavljanja djelatnosti gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske na tržište šumskih sadnica, radi ostvarivanja viših tržišnih udjela na tom tržištu i isključivanja izravnih konkurenata.

Nadalje, podaci o neutrošenim sredstvima iz naknade za korištenje OKFŠ-a govore u prilog činjenici da je u promatranom razdoblju izostao interes šumoposjednika za biološku obnovu šuma. Tome u prilog govore i očitovanja većine šumoposjednika kako nisu imali potrebu za nabavom sadnica i sadnog materijala za obnovu šuma te dokumentacija Hrvatskih šuma iz koje je razvidno kako su UŠP-u Koprivnica zaprimili svega 3 (tri) zahtjeva za isplatu sredstava za izvršene radove u šumama, a koji se odnose na nabavu sadnica i sadnog materijala, odnosno očitovanja pojedinih UŠP-a kako u promatranom razdoblju nisu zaprimili niti jedan ili su zaprimili svega jedan naprijed navedeni zahtjev.

Što se tiče konkurenata na mjerodavnom tržištu, utvrđeno je kako na navedenom tržištu, osim Abiesa i Hrvatskih šuma, u promatranom razdoblju kao dobavljač šumskog reprodukcijuskog materijala nije djelovao neki drugi poduzetnik, unatoč činjenici kako su pojedini poduzetnici upisani u Upisnik dobavljača. Međutim, razlozi za naprijed navedeno leže u poslovnoj politici tih poduzetnika, a ne u eventualnom postupanju Hrvatskih šuma.

Vežano za cijene proizvoda Hrvatskih šuma i Abiesa, utvrđeno je kako one variraju kako kod podnositelja inicijative tako i kod Hrvatskih šuma te se niti za jednog poduzetnika ne može utvrditi da za promatrane proizvode nudi niže cijene.

Slijedom svega navedenog, nije utvrđeno da je došlo do zatvaranja tržišta sadnog materijala za konkurenciju niti postoji podatak koji ukazuje na činjenicu da Hrvatske šume ograničavaju proizvodnju, tržište ili tehnološki razvitak na štetu potrošača.

Stoga je Agencija, primjenom članka 35. stavka 1. ZZTN-a, kojim je propisano kako se u postupcima u nadležnosti Agencije primjenjuje zakon kojim se uređuje opći upravni postupak, odnosno primjenom članka 46. stavka 5. ZUP-a, na temelju odluke Vijeća, odlučila kao u izreci ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske

Predsjednik Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...].